

Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України
**СУТНІСТЬ, ВИДИ ТА МЕТА ЗДІЙСНЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ
В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ**

Поняття іноземного капіталу в економіці іншої країни та іноземних інвестицій в економіці є тотожними, тому визначаючи поняття іноземного капіталу можна сказати, що це всі види активів (коштів), що вкладаються в господарчу діяльність з метою отримання доходу.

Мочерний С.В. у своїх працях надає розгорнуте поняття іноземних інвестицій, під якими пропонує розуміти це видатки на створення, розширення, реконструкцію та технічне переозброєння основного капіталу, а також на пов'язані з цим зміни оборотного капіталу, оскільки зміни у товарно-матеріальних запасах здебільшого залежать від руху видатків на основний капітал [1].

В законодавстві України дається таке поняття іноземної інвестиції, як цінностей, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності відповідно до законодавства України з метою отримання прибутку [2].

Тобто основною ознакою іноземного інвестування є отримання прибутку, це є основною метою інвестування, якщо не буде прибутку то вкладення капіталу в економіку іншої країни не є доцільним.

Наступною ознакою є те що в економіку вкладаються саме цінності, тобто активи (кошти). Вкладаються не обов'язково гроші, а ще і нерухомі та рухомі речі, а також інтелектуальна власність які мають особливу цінність в обігу держави. Тобто ці кошти є об'єктом іноземного інвестування, а до таких об'єктів можна віднести новоутворюванні та ті, що реконструюються, основні фонди, а також обігові кошти в усіх галузях народного господарства, цінні папери, цільові грошові внески, науково-технічна продукція та інші об'єкти власності; майнові права та права на інтелектуальну власність. Тому за об'єктом інвестиційна діяльність іноземної держави є достатньо широкою.

Що стосується суб'єкту, то ним завжди виступає іноземна держава, яка інвестує свої кошти в економіку іншої держави. Але згідно з законодавством України до суб'єктів інвестиційної діяльності також можна віднести інвесторів (замовників), виконавців робіт (підрядників), користувачів об'єктів інвестиційної діяльності, постачальників товарно-матеріальних цінностей, обладнання та проектної продукції, юридичних осіб (банківських, страхових та посередницьких організацій, інвестиційних фондів та компаній тощо), громадян України, іноземних юридичних та фізичних осіб, держави та міжнародні організації.

Третьою ознакою є те, що інвестування може здійснюватися, лише на основі договору, та законодавства тих держав, які його укладають. Тобто існує певна процедура, яка визначена законодавством та міжнародним договором, яка повинна виконуватись згідно з певними етапами її здійснення.

Щоб визначити сутність іноземного капіталу необхідно також визначити

його основні види. Класифікувати іноземні інвестиції можна за різними ознаками.

За характером участі в інвестуванні:

1. Прямі інвестиції - це інвестиції які вкладаються саме інвестором в безпосередній об'єкт інвестування.

2. Непрямі інвестиції - це інвестиції, які вкладаються опосередковане іншими особами (інвестиційними або фінансовими посередниками).

За регіональною ознакою:

1. Внутрішнє інвестування - вкладення коштів у об'єкти розміщені в межах даної країни.

2. Інвестування за кордоном - вкладення коштів у об'єкти інвестування розміщені за межами даної країни.

За об'єктами вкладень:

1. Реальні інвестиції - вкладення грошей в реальні активи. Вони можуть біти як матеріальними так і нематеріальними.

2. Фінансові інвестиції - вкладення грошей в різні фінансові активи. Найбільш популярними з них є цінні папери.

За періодом інвестування:

1. Короткострокові інвестиції - вкладення капіталу на період не більше одного року.

2. Довгострокові інвестиції - вкладення капіталів на період більше одного року. Довгострокові інвестиції поділяються на підгрупи:

–до 2 років;

–від 2 до 3 років;

–від 3 до 5 років;

–понад 5 років;

За формою власності інвесторів:

–приватні інвестиції;

– державні інвестиції;

– іноземні інвестиції;

– спільні інвестиції [3; с.217].

Основними етапами, які характеризують процесі інвестування іноземного капіталу, можна назвати наступні:

– перетворення ресурсів у капітальні вкладення (витрати), тобто процес спрямування інвестицій у конкретні об'єкти інвестиційної діяльності (власне інвестування);

– перетворення вкладених коштів у приріст капітальної вартості, що характеризує кінцеве перетворення інвестицій та отримання нової споживчої вартості;

– приріст капітальних вартостей у формі доходу або соціального ефекту, тобто кінцева мета інвестиційної діяльності.

Роль інвестування іноземного капіталу також характеризується цілями, які переслідує інвестор. Основними з них є наступні:

- зниження собівартості та підвищення конкурентоспроможності продукції

внаслідок диверсифікації виробництва, збільшення ефективності корпорації та економії на масштабах, раціоналізація окремих операцій, зменшення податкового навантаження;

- здобуття доступу до природних чи людських ресурсів для надійного забезпечення власного виробництва;
- подолання імпорتنих бар'єрів та завоювання нових ринків збуту своєї продукції, здобуття контролю над цими ринками, диверсифікація форм конкурентної боротьби на них;
- міркуваннями геостратегічного характеру: зайняття перспективно вигідної позиції по відношенню до джерел ресурсів, ринків збуту, ресурсних потоків тощо, в тому числі - і з метою створення підґрунтя для здійснення політичного впливу на країну-реципієнта на державному рівні;
- досягнення цілі економічного знищення реальних або потенційних конкурентів [4; с.216].

Тому іноземний капітал відіграє значну роль в економічному розвитку будь-якої держави незалежно від рівня її економічного розвитку та сприяє економічному зростанню економіки на основі ефективнішого використання національних ресурсів.

Отже, необхідно визначити, що іноземний капітал в економіці іншої країни та іноземне інвестування є тотожними поняттями. Поняття іноземного інвестування дається, як вченими - економістами, так і визначається в законодавстві України. Іноземним інвестуванням є цінності, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності відповідно до законодавства України з метою отримання прибутку. В цьому розділі були визначені основні види, етапи та ознаки іноземного інвестування, які і складають сутність іноземного капіталу в економіці іншої країни.

Список використаних літератури

1. Мочерний С.В. Основи економічної теорії: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. - К.: Видавничий центр "Академія", 2002. - 472 с. (Альма-матер).
2. Про інвестиційну діяльність: Закон України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
3. Балацкий Е., Павличенко Р. Иностранные инвестиции и экономический рост: теория и практика исследования // Мировая экономика и международные отношения. - 2009. - № 6. - С.18 - 19.
4. Кругман П.Р. Міжнародна економіка. Теорія і політика. // Пер. з англ. - М.: Економіч. фак-т МГУ, ЮНИТИ, 1997. - 799 с.